

Utbildningsinspektion i Tavelbäcksskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Tavelbäcksskolan den 19–20 mars 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden, nämligen skolans uppdrag att främja elevernas lärande, kunskapsuppdraget, att överföra grundläggande värden, demokratiuppdraget, samt rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning och hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om cirka tre år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Tavelbäcksskolan intervjuades rektorn, elever i årskurs 5 och de flesta av personalen. Inspektörerna besökte även lektioner. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsområdet och skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av Tavelbäcksskolan

Tavelbäcksskolan	Antal elever
Skolbarnsomsorg	93
Förskoleklass	31
Grundskola	149

Tavelbäcksskolan ligger i Odensala skolområde cirka tre kilometer från Östersunds centrum. Verksamheten i Tavelbäcksskolan omfattar förskoleklass och grundskolans årskurser 1–5. Innevarande läsår är alla sexåringar utom två inskrivna i förskoleklass. Skolan består av fyra byggnader. En gammal träbyggnad från 1922 där årskurs 4 och 5 har sin undervisning samt två tegelbyggnader från 1960-talet för förskoleklass, årskurserna 1–3 och fritidshem. Dessutom finns en idrottshall. Vid skolan ligger också en förskola. Rektorn för Tavelbäcksskolan har dock inte ansvaret för den. Endast elever med funktionshinder åker skolskjuts. Eleverna fortsätter i årskurs 6 i Storsjöskolan.

Tavelbäcksskolan har en profil som Uteskola. Målet är att minst 25 procent av den planerade pedagogiska verksamheten ska ske utanför klassrummet. Mottot är ”ut ur klassrummet och in i samhället”.

Helhetsbedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Tavelbäcksskolan utgör en trygg arbetsmiljö. Resultatet av värdegrundsarbetet är gott. Skolan uppvisar goda studieresultat och lusten att lära hos eleverna är stor. Det finns en stor vilja och medvetenhet hos personal och ledning om att utveckla verksamheten. Ledningen för skolan fungerar mycket bra. Kvalitetsarbetet behöver dock utvecklas.

Kunskaper

Enligt kunskapsuppföljning i svenska är elevernas läsförmåga god i årskurs 3. Lärarna bedömer att alla elever kan läsa tillfredsställande när årskurs 3 inleds. Resultatet av nationella prov i årskurs 5 år 2006 visade på ett gott resultat där andelen elever som uppnådde målet för godkänt varierade mellan 91 procent till 96 procent i matematik, svenska och engelska. Resultatet för eleverna i Tavelbäckens skola var bättre än kommunsnittet i alla tre ämnena. År 2005 var resultatet mycket bra i svenska, men något sämre i matematik och engelska. Inspektörerna bedömer att Tavelbäcksskolan når goda kunskapsresultat.

Tabell: Andel elever i årskurs 5 år 2006 som uppnår målen i de nationella proven i svenska, engelska och matematik. Andelen i procent.

	Uppnår målen i årskurs 5	
	Tavelbäcksskolan	Kommunen
Svenska	95	89
Engelska	96	84
Matematik	91	89

Inspektionen visar att Tavelbäcksskolan använder sig av fonologtest, diagnoser och nationella prov för att följa elevernas kunskapsutveckling. Elevernas arbeten dokumenteras i en elevmapp som ska följa eleven från förskolan till elevernas senare årskurser i Storsjöskolan. Inspektörerna bedömer dock att arbetet med att följa upp

och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än svenska, matematik och engelska behöver utvecklas och tydligare kopplas till kursplanernas mål.

Tavelbäcksskolan deltar i ett utvecklingsarbete i skolområdet om bland annat betyg och bedömning. Dessutom har lärarna som bedömer nationella prov träffats och diskuterat sina bedömningar. Pedagogiska träffar om bedömningsgrunder och bedömning av nationella prov är inplanerade för all pedagogisk personal senare under våren 2007.

Målen för verksamheten presenteras i viss utsträckning för elever och föräldrar vid bland annat utvecklingssamtalen. När det gäller målen för elevens sociala utveckling, svenska, matematik och engelska har skolan arbetat intensivt med att bearbeta läroplanens och kursplanernas mål. Inspektörerna bedömer att informationen till elever och föräldrar om skolans mål är god i svenska, engelska och matematik, men att informationen om målen i övriga ämnen behöver utvecklas.

Utvecklingssamtal genomförs minst en gång per termin. Vid utvecklingssamtalen får elev och föräldrar god vetskap om elevens sociala situation och hur eleven ligger till i de olika ämnena, främst i svenska, engelska och matematik, men även i andra ämnen ges information. Som tidigare nämnts håller Tavelbäcksskolan på att bearbeta kursplanernas mål inför upprättandet av individuella utvecklingsplaner. Inspektörerna bedömer att Tavelbäcksskolan är på god väg i detta arbete.

Vid inspektionstillfället fanns individuella utvecklingsplaner för alla eleverna i Tavelbäcksskolan. Kvaliteten på de individuella planerna varierar och inspektörerna bedömer att vissa individuella planer i för stor utsträckning betonar hemmets insatser. Inspektörerna vill poängtera att det i första hand är skolans insatser som ska beskrivas.

Det formella elevinflytandet sker via matråd, klassråd och elevråd. Detta fungerar bra och eleverna är nöjda med sitt inflytande. En vuxen finns med och hjälper eleverna vid elevrådets möten. Frågor som elevrådet behandlat är till exempel utemiljön, maten, personalfrågor och kränkande behandling. Inflytandet över undervisningen sker bland annat genom att eleverna sätter upp egna mål i ämnet, leder idrottslektioner och är med och bestämmer innehållet i temaområden. Eleverna får också ta ansvar för de så kallade fredagsaktiviteterna. Vid inspektionstillfället skulle ett par elever lära övriga elever i klassen en ny lek.

I Tavelbäcksskolan finns rutiner för att identifiera behov av särskilt stöd, bland annat görs tester i de tidiga årskurserna. Elevhälsoteamet som består av specialpedagog, skolpsykolog, kurator, skolsköterska och rektor träffar arbetslagen regelbundet för att samtala om behov av särskilt stöd. Åtgärderna som vidtas omfattar såväl organisation som grupp- och individnivå.

Tavelbäcksskolan upprättar åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Specialpedagogen är ibland behjälplig i upprättandet av åtgärdsprogram. De flesta åtgärdsprogrammen som inspektörerna tagit del av är av god kvalitet och uppfyller skolformförordningens krav, men i några åtgärdsprogram betonas hemmets insatser i stor utsträckning. Föräldrar och hem är en viktig resurs men skolan har ansvaret. Inspektörerna bedömer därför att det är viktigt att i åtgärdsprogrammen förtydliga ansvarsfördelningen mellan individ, hem och skola så att det tydligt framgår vilka åtgärder skolan ska vidta för att eleverna ska nå målen.

Normer och värden

Det är mycket god stämning på skolan både i klassrum och ute på rasterna. Inspektionen visar att eleverna trivs i skolan och att de uppfattar skolan som trygg. Vid lektionsbesök ser inspektörerna exempel på god arbetsro och lust att lära. Inspektörerna bedömer att skolan når goda resultat när det gäller arbetet med normer och värden.

Elever och personal arbetar förebyggande och aktivt mot kränkande behandling. Det finns en ambition att skapa en bra miljö i skolan och det genomförs insatser för att förbättra miljön. Det finns bland annat schemalagda kompissamtal samt tjej- och killsnack. Det finns en plan för hur övergången till årskurs 6 i Storsjöskolan ska ske. Någon närmare återkoppling med Storsjöskolan om hur det går för Tavelbäcksskolans elever i Storsjöskolan görs inte. Inspektörerna bedömer att detta är ett område för utveckling.

Uppföljning av arbetet med normer och värden sker bland annat genom enkäter, utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner.

Vid inspektionstillfället fanns riktlinjer för likabehandlingsplan för Odensala skolområde. Det fanns även en handlingsplan hur dessa riktlinjer ska implementeras hos elever och föräldrar. Det som saknas, enligt inspektörerna, är bland annat att anpassa planen till de lokala förutsättningar som finns vid Tavelbäckens skola och en dokumentation av de insatser skolan avser att genomföra under 2007. Inspektörerna bedömer att likabehandlingsplanen inte motsvarar författningarnas krav.

Ledning och kvalitetsarbete

Inspektionen visar att personalen vid skolan överlag har utbildning för den verksamhet de bedriver. Grunden för personalens fortbildning är det individuella medarbetarsamtal som rektorn håller med personalen. Prioriterade områden har varit individuella utvecklingsplaner och betyg och bedömning. Personalen är nöjd med sin kompetensutveckling.

Tavelbäcksskolan ingår i Odensala skolområde och leds av en rektor på heltid. Rektor, som har mångårig erfarenhet som rektor, har varit anställd vid Tavelbäcksskolan knappt ett och ett halvt år. Till sin hjälp har rektorn administrativ personal. Rektor har gått den statliga rektorsutbildningen.

Inspektörerna bedömer att rektorn är väl förtrogen med verksamheten och är väl känd bland elever och föräldrar. Rektor upplevs som tydlig och organiserar verksamheten på ett bra sätt. Hon utmanar personalen i pedagogiska diskussioner och är en tydlig pedagogisk ledare för skolan. Som helhet bedömer inspektörerna att ledningen för skolan fungerar mycket bra.

Kvalitetsredovisningen för Tavelbäcksskolan innehåller rubrikerna bakgrund, förutsättningar, åtgärder/analys enligt föregående kvalitetsredovisning samt nämndens prioriterade mål. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen bör kopplas mer till nationella mål och innehålla tydligare analyser av resultat samt en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelse. Elever och föräldrar bör också involveras i processen. Inspektörerna bedömer att Tavelbäcksskolans kvalitetsredovisning inte lever upp till författningarnas krav.

Tavelbäcksskolan är duktig på att utvärdera sin verksamhet i övrigt. Efter varje vecka gör till exempel elever och personal en utvärdering över hur veckan har varit och hur eleverna lyckats i sitt skolarbete.

Brister som måste åtgärdas och förbättringsbehov

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör ingen systematisk uppföljning, utvärdering och analys av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna för årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo94).
- Skolans kvalitetsredovisning lever inte upp till förordningens krav (1 § och 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet mm).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Tavelbäcksskolans information till elever och föräldrar om kursplanernas mål behöver förbättras i andra ämnen än svenska, matematik och engelska.
- Skolan behöver utveckla kvaliteten i åtgärdsprogrammen.
- Tavelbäcksskolan behöver fortsätta utveckla kvaliteten i de individuella utvecklingsplanerna.
- Samverkan mellan Tavelbäcksskolan och mottagande Storsjöskolan behöver utvecklas

Bedömningar

Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inspektionen bedömer här Resultat på nationella prov Differenser mellan klasser/skolor Könsrelaterade skillnader	Bedömning Kunskapsresultaten är i väsentliga delar goda.
--	--

1.2 Genomförande av utbildningen

Inspektionen bedömer här Utgångspunkt i uppdraget Utrymme för olika kunskapsformer Elevernas ansvar och inflytande Samverkan	Bedömning Kvaliteten i genomförandet av utbildningen är i väsentliga delar god förutom avseende: <i>Elevernas ansvar och inflytande</i> Tavelbäcksskolans information föräldrar om kursplanernas mål behöver förbättras i andra ämnen än svenska, matematik och engelska. Skolan bör arbeta för att eleverna utvecklar sina kunskaper om de mål som styr utbildningen så att deras möjligheter att de med stigande ålder successivt kan utöva ett allt större inflytande över utbildningens innehåll och arbetssätt. <i>Samverkan</i> Tavelbäcksskolan bör utarbeta bättre samarbetsformer med mottagande skola för att följa upp elevernas kunskapsutveckling mellan Tavelbäcksskolan och Storsjöskolan.
---	---

1.3 Anpassning av verksamheten och särskilt stöd

Inspektionen bedömer här Individanpassning av läran- det Särskilt stöd och åtgärds- program	Bedömning Kravet på anpassning av verksamheten och särskilt stöd till elever i behov av detta uppfylls väl förutom avseende: Särskilt stöd och åtgärdsprogram Tavelbäcksskolans åtgärdsprogram är av skiftande kvalitet och innehåller inte alltid konkreta och utvärderingsbara mål av insatser som skolan avser att genomföra. I en del åtgärdsprogram betonas hemmets insatser i för stor utsträckning. Inspektörerna menar att det främst är skolans insatser som ska beskrivas i åtgärdsprogrammen.
---	--

1.4 Kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat

Inspektionen bedömer här Uppföljning av elevers kun- skaper Kommunikation av resultat	Bedömning Inom området bedömer inspektörerna att förbättringsinsatser bör vidtas när det gäller: Uppföljning av elevernas kunskapsresultat Uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper ska ske inom skolans samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav. Vid Tavelbäckensskola skola sker systematisk uppföljning av ämnena engelska, matematik och svenska. I övriga av skolans ämnen sker uppföljningen på varierade sätt och mer eller mindre systematiskt, vilket måste utvecklas. Kommunikation av resultat Varje enskild elev ska ha en individuell utvecklingsplan. Kvaliteten på de individuella planerna varierar dock och inspektörerna bedömer att vissa individuella planer i för stor utsträckning betonar hemmets insatser. Inspektörerna vill poängtera att det i första hand är skolans insatser som ska beskrivas.
---	---

1.5 Bedömning av kunskapsresultat

Inspektionen bedömer här Allsidig och kvalitetssäkrad bedömning	Bedömning Tavelbäcksskolan uppfyller kraven avseende kunskapsbedömningar i de ämnen som utvärderas men bör utveckla detta till att gälla samtliga ämnen.
--	---

Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumenten för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskanande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inspektionen bedömer här	Bedömning
Studiemiljö och arbetsro Värdegrundsarbetet Ordningsregler Likabehandlingsplan	Tavelbäckskolan uppfyller väl författningarnas krav förutom avseende: Likabehandlingsplan Det ska finnas en likabehandlingsplan för varje skola. Vid inspektionstillfället hade skolan en likabehandlingsplan framtagen för skolområdet. Planen är inte anpassad utifrån Tavelbäcksskolans specifika situation. Inspektörerna bedömer således att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som förordningen ställer på en sådan plan.

Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inspektionen bedömer här	Bedömning
Personalens utbildning Personalens insikter i de föreskrifter som styr utbildningen Personalens kompetensutveckling.	Tavelbäckskolan svarar mot författningarnas krav.

3.2 Rektors ansvar

Inspektionen bedömer här Rektors förtrogenhet Rektors ansvar för verksamhetens utveckling mot de nationella målen Rektors beslutsfattande	Bedömning Tavelbäckskolan svarar mot författningarnas krav.
---	---

3.3 Tillgång till utbildning

Inspektionen bedömer här Skolplikt och tillgång till utbildningsplats Undervisningstid Valmöjligheter Studie- och yrkesorientering Lokaler och läromedel Avgiftsfri utbildning	Bedömning Tavelbäckskolan svarar mot författningarnas krav.
---	---

3.4 Kvalitetsarbete

Inspektionen bedömer här Systematiskt kvalitetsarbete Kvalitetsredovisning	Bedömning I stort svarar Tavelbäckskolan mot författningarnas krav. Dock bedömer inspektörerna att följande brist måste åtgärdas. Kvalitetsredovisning Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen. Tavelbäcksskolan har en kvalitetsredovisning. Den följer dock inte den struktur som anges i förordningen för kvalitetsredovisning med mål, analys av måluppfyllelse och åtgärder för utveckling. Kopplingen till de nationella målen behöver utvecklas. Inspektörerna bedömer således att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller författningens krav.
---	---

Datum Ort
2007-09-27 Umeå

Ola Dahlgren
Ulrika Svedmark